

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เนื่องด้วยกระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ยังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในทุก ๆ ด้าน และนับวันยิ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ทุกประเทศในสังคมโลกจะสามารถอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะคุณภาพของประชากร (สุนีย์ บุญทิม, 2542, หน้า 1) องค์การทางการศึกษาไทย หากพิจารณาเฉพาะในกรอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แล้ว มีความมุ่งหวังจะให้มีการกระจายอำนาจเชิงบริหารจัดการให้ผู้ปฏิบัติ ระดับล่างมีอิสระ สามารถตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ได้ และคาดหวังที่จะมีบุคลากรในองค์กรที่มีคุณภาพ สามารถควบคุมตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำงานตามที่ได้รับ การกระจายอำนาจนั้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ขณะเดียวกันก็คาดหวังจะให้มีการบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมแห่งชาติ และเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2545, หน้า 208)

โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด ผลของการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้น ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของโรงเรียน ภารกิจหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร คุณภาพของโรงเรียนเป็นประเด็นปัญหาหนึ่งสังคมไทยกำลังให้ความสำคัญในอันดับต้น ๆ กระทรวงศึกษาธิการกำลังพยายามที่จะปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนด้วยการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บทที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพโรงเรียน และเพื่อหาแนวทางวิธีการแก้ไขวิกฤตในเรื่องคุณภาพการศึกษาโดยรวม (รณภพ ตรีภักดิ์, 2545, หน้า 2) โดยสถาบันการศึกษาของเอกชน ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาหลายระดับ ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แต่เดิมมีชื่อเรียกกันในนาม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แต่เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารราชการ ทำให้ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีบทบาทและหน้าที่

ในการจัดการศึกษาให้กับเด็กไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณ นับว่าเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของชาติมาโดยตลอด ควบคู่กับสถานศึกษาของรัฐบาล โดยได้ช่วยแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาของรัฐบาล และยังเป็นตัวเทียบมาตรฐานในการจัดการศึกษาของรัฐบาล ทำให้เกิดการแข่งขันกันในการพัฒนาคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป, หน้า 1)

สถานศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีลักษณะเฉพาะต่างจากสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตหรือภูมิภาคอื่น เนื่องจากตามแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พื้นที่ดังกล่าวจะถูกพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางความเจริญ และเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลัก และอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันกับตลาดโลก ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวต้องใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง การกระจายความเจริญมาสู่ภูมิภาคนี้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างของสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งมีผลต่อสภาพสังคมท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2533, หน้า 68-73) ก่อให้เกิดปัญหาใหญ่ในการจัดการศึกษาที่แตกต่าง คือ ปัญหาด้านมลภาวะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างไม่น่าจะหลีกเลี่ยงได้ ไม่ว่าจะเป็นอากาศเสีย น้ำเน่าเสีย เสียงดังเกินพิกัด การขยายตัวของเมืองเกิดปัญหาจราจร การลู่กล้าที่ดินและแหล่งน้ำ การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ อุบัติเหตุ ชุมชนแออัด สุขภาพจิตเสื่อมโทรม มีความเครียดสูง ปัญหาดังกล่าวเหล่านี้มักพบอยู่เสมอในพื้นที่บริเวณเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ในด้านการศึกษา พบว่าได้รับผลกระทบโดยตรงเพราะประชากรในเขตพื้นที่นี้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการจัดการศึกษาให้ตอบสนองเพียงพอกับความต้องการของคนจึงทำได้ไม่เต็มที่นัก ประกอบกับต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพสังคม และนโยบายของรัฐที่เปลี่ยนแปลงไป จุดเน้นของนโยบายคือมุ่งพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและพื้นฐานด้านอุตสาหกรรมซึ่งต้องใช้งบประมาณสูง มีเครื่องมือเครื่องใช้ประกอบการเรียนการสอนมากขึ้น ในส่วนนี้ก็ขาดงบประมาณที่จะดำเนินการให้เพียงพอ ในขณะเดียวกันก็ละเลยด้านสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ให้ความสำคัญน้อยลง รองลงไป ละเลยต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมของคนในสังคมจึงเปลี่ยนไป ทำให้เกิดปัญหาทางสังคม นอกจากนี้แล้วยังพบว่า ปัญหาของการปฏิบัติงานในพื้นที่ เกิดจากความไม่เข้าใจ หรือเข้าใจไม่ตรงกัน ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติ ทั้งที่ 2 ส่วนนี้จะต้องสัมพันธ์กัน เพราะเป็นกลไกที่สำคัญที่ทำให้งานดำเนินไปได้ (สุวิชัย โกตยะวัฒน์, 2544, หน้า 299-304) ดังนั้น สถานศึกษาเอกชนจึงมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพให้บังเกิดประสิทธิผลในระบบการบริหารงาน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สถานศึกษาเอกชนที่ดีมีมาตรฐาน จะต้องมีคุณภาพในการจัดการศึกษาให้เป็นที่ต้องการ และเป็นที่ยอมรับของท้องถิ่น และสังคม ได้ โดยในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญมากที่สุด เนื่องจากเป็นผู้จัดการควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานของผู้ใต้

บังคับบัญชาให้มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ให้งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว และประหยัด (พนัส หันนาคินทร์, 2524, หน้า 15)

ปัจจุบัน สตรีมีบทบาททางการบริหารในองค์กรต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น และแนวโน้มในอนาคต จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชน ซึ่งเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามาสู่ตำแหน่งทางสังคมไทย มีสหสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผู้นำทางการบริหาร กล่าวคือ สตรีที่ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง และไม่นิยมความมีอำนาจ สนใจแต่การบ้านการเรือน มีโอกาสที่จะได้เข้าไปสู่ผู้นำระดับบริหารน้อย สตรีไม่นิยมยึดมั่นในอาชีพหนึ่งอาชีพใดตลอดไป และมีความ กระตือรือร้นในการทำงานน้อย ทำให้โอกาสในการประสบความสำเร็จเป็นผู้นำทางการบริหารน้อย และความนิยมยกย่องให้ผู้หญิงเป็นผู้นำในระดับบริหารมีน้อย จึงมีโอกาสดำเนินไปเป็นนักบริหารของสตรีน้อยลงไปด้วย (บวร ประพฤติดี, ทิพาพร พิมพ์ฤทธิ์ และเฉลิมพล ศรีหงษ์, 2520) ดังนั้นสถานศึกษาเอกชนที่มีผู้บริหารสตรี จะดำเนินการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ และมีความเจริญก้าวหน้าได้ จึงควรที่จะต้องมีผู้บริหารสตรีที่มีความเป็นผู้นำ คือ มีคุณลักษณะพิเศษกว่าคนอื่น ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และคุณภาพ

การมีบุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมจำเป็นและมีความสำคัญต่อผู้บริหารสตรี เป็นอย่างยิ่ง เพราะบุคลิกภาพมีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสตรี โดยบุคลิกภาพที่ดีจะชวนให้ผู้อื่นศรัทธา และมีความนิยมชมชอบ สามารถดึงดูดและจูงใจคน ทำให้เกิดมิตรภาพระหว่างกันอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา เพราะประสิทธิผลของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสตรีสถานศึกษาเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จะต้องมีการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของยุคอุตสาหกรรม ซึ่ง (กันยา สุวรรณแสง, 2536, หน้า 80-120) ได้ศึกษาพบว่าสภาพภูมิศาสตร์ของแต่ละท้องถิ่นมีอิทธิพลที่ทำให้พฤติกรรมของคนในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน เช่น ความกระตือรือร้น ความคิดสร้างสรรค์ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน และความท้อถอย รวมทั้งการใช้สติปัญญา เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพภายใน

ดังนั้นความสามารถและลักษณะหรือบุคลิกภาพผู้บริหารสตรีมีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณภาพของงาน ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา นั้น ๆ เป็นอย่างดี บุคลิกภาพที่ดีจึงเป็นคุณลักษณะผู้นำที่สำคัญด้านหนึ่งของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชน และประสิทธิผลของสถานศึกษา จะเป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการบริหารจัดการประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเพียงใด ซึ่งการพิจารณาว่าสถานศึกษามีประสิทธิผลหรือไม่นั้น ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และอื่น ๆ เช่น บรรยาการของสถานศึกษา การดำเนินการบริหารจัดการ ในแนวคิดของฮอย และมีสเกล

(Hoy & Miskel, 1991, p. 398) การที่สถานศึกษาจะมีประสิทธิผลเพียงใด พิจารณาได้จากความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสถานศึกษา และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ซึ่งบุคลิกภาพผู้บริหารสตรี จะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา เอกชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะผู้บริหารสตรีทุกระดับของสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสตรีคือกลไกสำคัญในอันที่จะทำให้สถานศึกษาเอกชนมีประสิทธิผล

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อศึกษาว่าบุคลิกภาพอย่างไร ที่จะเอื้อต่อการบริหารงาน เพื่อให้ผู้บริหารสตรีได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง และสถานศึกษาเอกชน ได้ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาระบบการบริหารงานของผู้บริหารสตรี เพื่อประโยชน์ในการพัฒนางานด้านต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิผลตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพของผู้บริหารสตรี สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของผู้บริหารสตรี กับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน

คำถามที่ใช้ในการวิจัย

1. บุคลิกภาพของผู้บริหารสตรีสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ อยู่ในระดับใด

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสตรี และผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสตรีได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศาสตร์ทางการบริหารการศึกษา
2. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสตรีสถานศึกษาเอกชน ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้ดียิ่งขึ้น
3. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนกำหนดหลักสูตรคัดเลือกผู้บริหารสตรีเข้ามาบริหารสถานศึกษา ให้ได้ผู้บริหารสตรีที่มีความรู้ ความสามารถ มีบุคลิกภาพเหมาะสม ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น
4. เป็นข้อมูลหรือแนวทางสำหรับสถานศึกษาเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้พัฒนา อบรม ผู้บริหารสตรีให้เหมาะสมในโอกาสต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยมีขอบเขต ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพผู้บริหารสตรี กับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ของผู้บริหารสตรี โดยศึกษาจาก

1.1 บุคลิกภาพผู้บริหารสตรี ศึกษาโดยใช้แนวคิดของ กอร์ดอน (Gordon, 1963, p. 3) ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1.1 ด้านความมีอำนาจอิทธิพล
- 1.1.2 ด้านความรับผิดชอบ
- 1.1.3 ด้านความมั่นคงทางอารมณ์
- 1.1.4 ด้านการเข้าสังคม

1.2 ประสิทธิผลของสถานศึกษา อาศัยการวัดประสิทธิผลขององค์การตามแนวคิดของฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991, p. 398) ที่ว่าประสิทธิผลของสถานศึกษามีองค์ประกอบ 4 ด้านคือ

- 1.2.1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
- 1.2.2 ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
- 1.2.3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน

1.2.4 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสตรี ในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 303 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสตรีในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่ได้จากกลุ่มประชากร โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-609) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสตรีสถานศึกษาเอกชน จำนวน 169 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 วุฒิการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.1.1 ปริญญาตรี

3.1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ประสบการณ์ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.2.1 ประสบการณ์น้อย

3.1.2.2 ประสบการณ์มาก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 นวัตกรรมของผู้บริหารสตรี สถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 4 ด้าน คือ

3.2.1.1 ด้านความมีอำนาจอิทธิพล

3.2.1.2 ด้านความรับผิดชอบ

3.2.1.3 ด้านความมั่นคงทางอารมณ์

3.2.1.4 ด้านการเข้าสังคม

3.2.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จำนวน 4 ด้าน คือ

3.2.2.1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3.2.2.2 ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

3.2.2.3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน

3.2.2.4 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

กรอบความคิดในการวิจัย

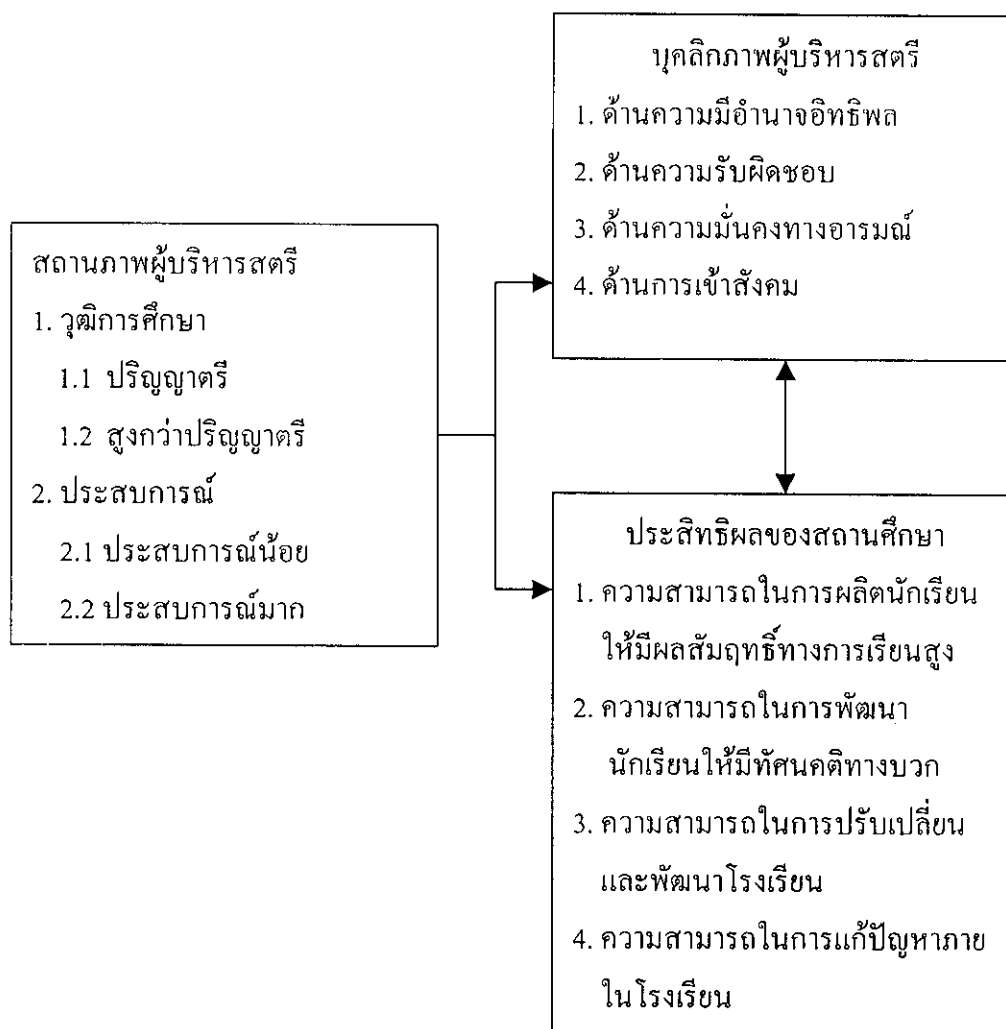
ในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพผู้บริหารสตรี กับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยอาศัยแนวคิดเรื่องบุคลิกภาพ 4 ด้าน ของกอร์ดอน (Gordon, 1963, p. 3) ได้แก่ ด้านความมีอำนาจอิทธิพล ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ และด้านการเข้าสังคม

ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้นำแนวคิดของฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991, p. 398) ที่ว่าประสิทธิผลของสถานศึกษามีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษาระดับบุคลิกภาพผู้บริหารสตรีกับประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานศึกษาเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่บุคคล หรือคณะบุคคลจัดให้การศึกษาแก่นักเรียน ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 เป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา และประเภทอาชีวศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอาชีวศึกษา โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ
2. สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หมายถึง หน่วยงานระดับกรม สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศ
3. เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก หมายถึง เขตพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก 3 จังหวัด คือ จังหวัดระยอง จังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา
4. วุฒิการศึกษา หมายถึง วุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารสตรีของสถานศึกษาเอกชน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี
5. ประสบการณ์ทางการบริหาร หมายถึง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 5.1 ประสบการณ์น้อย หมายถึง ผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่าประสบการณ์เฉลี่ย 9 ปี
 - 5.2 ประสบการณ์มาก หมายถึง ผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเท่ากับหรือมากกว่าประสบการณ์เฉลี่ย 9 ปี
6. ผู้บริหารสตรี หมายถึง ผู้รับใบอนุญาต ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
7. บุคลิกภาพผู้บริหารสตรี หมายถึง คุณลักษณะหรือลักษณะเฉพาะของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถแสดงออกให้เห็นและวัดเป็นความถี่ของพฤติกรรมนั้นๆ ได้ตามลักษณะบุคลิกภาพ 4 ด้าน ดังนี้
 - 7.1 ด้านความมีอำนาจอิทธิพล (Ascendancy) หมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพที่มีความมั่นใจในตนเอง ความสามารถในการตัดสินใจอย่างอิสระ มีความสามารถในการชักจูงบุคคลอื่น และมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมของกลุ่ม

7.2 ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพที่มีความตั้งใจอย่างจดจ่อในการปฏิบัติงานด้วยความอดทน และมีมานะอดสาหะที่จะปฏิบัติงานนั้น ๆ ให้ลุล่วงไป แม้จะมีอุปสรรค และเป็นที่พึงพาอาศัยได้

7.3 ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability) หมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพที่มีอารมณ์พอเหมาะ หนักแน่น มั่นคง สุขุมเยือกเย็น ปฏิบัติตนให้ปราศจากความวิตกกังวล

7.4 ด้านการเข้าสังคม (Sociability) หมายถึง ลักษณะบุคลิกภาพที่สามารถทำงานกับบุคคลอื่นได้ดี ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ทุกสถานการณ์ ชอบเข้าสังคมได้ทุกสถานการณ์ ชอบอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น และชอบร่วมกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ

8. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาเอกชน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสตรีและครูในโรงเรียนเอกชน ที่สามารถดำเนินกิจการจนบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครู โดยพิจารณาจากความสามารถ 4 ประการ ได้แก่

8.1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน จนทำให้นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

8.2 ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก หมายถึง การดำเนินงานด้านการบริหาร และการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนมีคุณลักษณะที่ดี โดยเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระเบียบวินัยที่ดี รู้จักพัฒนาตนเอง และมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา

8.3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาโรงเรียน หมายถึง การรับรู้ในความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ร่วมกันพัฒนา ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานด้านบริหารด้านการเรียนการสอน การปรับหลักสูตรเพื่อให้โรงเรียนก้าวหน้าทันกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

8.4 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสตรี และครูในโรงเรียนที่ช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จหรือเป็นไปด้วยดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

9. ความสัมพันธ์คาโนนิคัล หมายถึง ค่าที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างชุดของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป กับชุดของตัวแปรตามตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป